

Библиотекарска школа Колумбијског Универзитета у Њујорку. – Извештај декана за школску годину која се завршава 30 јуна 1946 (на енглеском.)

Карл М. Хуајт (Carl M. White) декан поменуте школе за библиотекарство, у своме извештају настоји, не толико да прикаже шта је урађено, колико да подвуче недостатке у раду, и нарочито да укаже на потребу измене програма.

Саветовања и живе дискусије водиле су се са факултетским представницима. Сви су се сложили да би наставу требало подићи на академски ниво. Највећу тешкоћу представљао је програм за прву годину; овај је опет зависио од целокупног наставног плана у који би имао да се укључи.

Међутим, три званично призната типа библиотекарских школа, типови I, II и III, ни најмање се међусобом не разликују у погледу вредности или степена, иако би се на први поглед очекивало да школа једнога типа треба да пружи наставу која ће у извесном погледу бити изнад или испод квалитета наставе у школи другог типа. И у томе лежи велика тешкоћа.

Званична политика америчких библиотекара огледа се у њиховој тежњи за сарадњом са институцијама за више образовање. Следеће препоруке и предлози за реформе у Библиотекарској школи Колумбијског универзитета уствари су резултат заједничких настојања свих надлежних универзитетских и школских органа:

Повући јасну границу у раду између регионалних и националних библиотекарских школа. („Националне“ службе библиотекарском позиву уопште, „регионалне“ извесној посебној народној или професионалној потреби). Припомоћи да се нађе пут за њихову сарадњу на бази равноправних партнера.

Наставити са захтевима да диплома за пријем буде одлична, али рашчистити питање које школске предмета она треба да обухвата. Према функцијама које врше, библиотекар се могу поделити у пет група: 1) као лице широкога интересовања, библиотекар може да буде руководилац заједнице у којој живи и којој служи; 2) као образован човек, он може да стоји на челу какве више или мање компактне групе људи од науке; 3) као администратор, да води сложену администрацију – саму библиотеку; 4) као службеник, да непрестано долази у додир са људима разних врста и 5) као технички радник, да зна како да набави и опреми књиге за брзу употребу и како да помогне онима којима су оне потребне. Раније је стручна припрема библиотекара обухватала, углавном, ову последњу функцију, док су остале четири биле занемариване.

Повисити стандард програма за добијање стручне дипломе проширивањем истога и подизањем услова за пријем. Једна од најтежих оптужби против садашњег програма за библиотекарске школе јесте да је он неподесан да пружи стварне квалификације многобројним младим људима и женама за службу на вишим ступњевима библиотекарског рада. Програм за пету годину је претрпан, а клаузула која предвиђа по шест година припреме за сваку библиотекарску групу не може се оправдати ни васпитно ни економски. Зато је потребно подићи стандард саме стручне припреме.

Радити на томе да се садашњи програм за прву годину замени са два друга програма, од којих би један био чисто професионални а други помоћни. Последњих година постало је јасно да је један јединствен програм за све сврхе и за аспиранте на све

могуће библиотекарске положаје – преживео. С друге стране, признаје се да делић библиотекарског знања, онога што је битно у библиотекарском искуству, треба да се преноси с једне генерације библиоткара на другу помоћу систематског поучавања. Зато ако јединствени програм, који служи свима могућим сврхама, треба да се одбаци, шта ће се у том хаосу пружити на место њега?

Библиотекарске школе имају да припреме младе људе и жене за две разне врсте положаја. Једна врста тражи широко разумевање грађе у вези са библиотекама, методологију библиотекарства, друштвену и теориску основицу библиотеке. Назовимо је, вели писац, врста I, насупротив томе, за врсту II такво школовање значило би губљење у сувишној професионализацији. За ову врсту било би довољно једва нешто мало више од основних стручних знања и библиотекарске праксе. Из врсте II попуњавале би се библиотеке у којима ради само једно лице, а које су сада у рукама људи без икакве стручне спреме. Оне су веома многобројне и важне. Овој врсти одговарали би по већим библиотекама и извесни положаји који су на средокраћу. Писац подвлачи да би оваква политика са два програма за стручно образовање била усмерена у правцу систематизације места, а не личности.

Поделити поље библиотекарских студија између та два програма. Било би неумесно претпостављати да се наука о библиотеци може, или треба, одвојити од библиотекарске праксе; међутим, целокупно библиотекарско пословање може се поделити у две врсте довољно различите да би оправдале засебне наставне програме.

Помоћни програм пружао би, прво, основна знања из библиотекарске праксе, као што су: употреба лисног и штампарског каталога, служење информативним приручницима, и сл. ; и друго, знање о библиотекарском пословању и служби, као што је: избор, наруџбина, пријем и опрема књига; утрошак кредита, избор књижара, претплата на часописе, добијање службених публикација, исплата пошиљки, вођење рачунских књига, повез, вршење ситнијих репарација, уређај и друге потребе; најважнија правила о каталогизацији и њихова примена у пракси под надзором, правила о размештају, Дјуиев децимални систем класификације; уписивање читалаца, издавање књига изван библиотеке, вођење дупликата; инвентарисање, статистика; увођење у посао научних помоћника; тражење обавештења кад затреба.

Основни – главни – програм пружао би основицу за наставу онога огромнога знања које служи као подлога библиотекарству. Наука о библиотеци кретала би се у следећим границама.

I Основи из библиотекарства:

1 Историја и теорија библиотека. 2 Установа слободе мисли. 3 Графичка уметност – опрема књиге у вези са њеном спољашњом и естетском страном. 4 Истраживачки рад на пољу библиотекарства.

II Читаоци и читање:

1 О читању уопште. 2 Библиотечки читаоци. 3 Методи планирања и вођења библиотечке службе за потребе читалаца.

III Методика библиотекарства:

1 Администрација и управа. 2 Библиотечки програми и слижба. 3 Техничка служба. 4 Библиографско пописивање књига.

IV Библиотечки фондови:

1 Споменици културе. 2 Библиографско и информативно поље. 3 Библиотечки извори за главне научне гране.

Сваку од поменутих тачака основнога – главнога – програма писац разрађује и тумачи.

Од осталих препорука и предлога које даје декан Хуајт, да поменемо још неколико:

Омогућити недипломираним студентима да сврше помоћни програм. Даровити студенти то би могли да постигну за девет до дванаест часова у току семестра.

Успоставити чвршће везе између рада у библиотекарској школи и рада на универзитету. Насупрот ситуацији од пре двадесет година, библиотекарска школа данас је типично универзитетска школа. Постоји велика опасност да новајлија буде укљештен у универзитетску организацију уместо да постане њен витални део. Све док се не успоставе виталне везе између школе и универзитета, ни факултет за библиотекарство ни студент не могу у пуној мери користити припадност универзитету.

Потстицати студије које воде звању доктора филозофије, при чему нарочиту пажњу поклонити интелектуалним спецификацијама за социјално вођство.

Служити се најбољим техничким методама за испитивање студената приликом њиховога пријема и за олакшање њиховога развитка док су у школи.

Служити се очигледном наставом.

*

Тако у најкраћем изводу изгледају искуства овог њујоршког декана библиотекарске школе, изражена у виду низа мера за њено побољшање.

Даница С. Јанковић